

Zaaknummer : 2024-064257
Documentnummer : D2024-07-001209
Kenmerk :
Bijlagen :
Beh. ambtenaar : H.Willebrands en J.Ramrekha
Telefoonnummer : 0625661478
E-mailadres : Hanna.willebrands@diemen.nl

Onderwerp
Schriftelijke vragen Aanbesteden en Diensten van Algemeen
Economisch Belang (DAEB)

Datum
16 juli 2024

Geachte leden van de fractie,

Op 14 juni heeft uw fractie vragen gesteld met betrekking tot aanbesteden en Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB).

Wij begrijpen dat bij uw fractie een gedachte bestaat dat de DAEB een instrument kan zijn als vervanging van een aanbesteding om Diemense ondernemingen en partijen als eerste te vragen om een bepaalde dienst te verlenen. Dat is niet waar een DAEB-besluit voor is bedoeld. Alvorens in te gaan op de gestelde vragen bespreken wij graag het begrip DAEB (Diensten van algemeen economisch belang).

Bij DAEB is er doorgaans sprake van onrendabele activiteiten en/of van activiteiten die de markt ontoereikend naar (sociaal-) maatschappelijk verantwoorde voorwaarden kan uitvoeren. Zonder ingrijpen van de overheid kunnen bepaalde groepen burgers geen gebruik maken van deze diensten. Denk bijvoorbeeld aan een busverbinding die noodzakelijk is voor grote groepen mensen (ouderen, schoolgaande jongeren, forensen), maar die op basis van afwegingen van economische efficiëntie niet (meer) zou worden uitgevoerd door vervoersondernemingen. Ondernemingen, die met een DAEB belast zijn, worden gecompenseerd voor de openbare diensten die zij uitvoeren. Het gaat om opdrachten met bedragen tot €750.000 euro (bron: <https://europadecentraal.nl/>). Hiermee onderscheiden DAEB zich ook van gebruikelijke marktactiviteiten, die wél voldoende door de markt worden aangeboden én die economisch rendabel zijn.

Kortom DAEB is een instrument met specifieke voorwaarden. In de praktijk is er echter vaak wel sprake van aantoonbaar vergelijkbaar aanbod vanuit de markt.

Hieronder de beantwoording van de schriftelijke vragen.

- *Welke aanbestedingen heeft u de afgelopen drie jaar (2021-2023) georganiseerd?*
Vanwege de voorbeelden in de vraagstelling die vooral verband houden met het sociaal domein beperken wij ons tot die aanbestedingen in dat domein. Onderstaand een lijst grotere arbeidsintensieve aanbestedingen van de afgelopen drie jaar vanuit sectoren in het sociale domein.

Aanbestedingen in DUO-verband

- Wmo Vervoer > €750.000
- Wmo trapliften > €750.000
- Wmo Begeleiding, Dagbesteding (inclusief vervoer) en Logeeropvang > €750.000

Regionale aanbestedingen Sociaal domein

- Aanbesteding hoog specialistische jeugdhulp voor Amsterdam-DUO+
- Aanbesteding gecertificeerde instellingen Amsterdam-Amstelland, Zaanstreek-Waterland en Haarlemmermeer
- Aanbesteding Taaloffensief Amsterdam als contactgemeente, regionaal opgepakt
- Aanbesteding Passend Inburgeringsaanbod in Samenwerking met Amsterdam

Daarnaast zijn er nog andere aanbestedingsprocedures, bijvoorbeeld enkelvoudig of meervoudig onderhands. Die vallen buiten de scope van het bovenstaande overzicht.

- *Hoe hoog is het percentage Diemense ondernemingen dat de aanbesteding won?*
Bij geen van de bovenstaande aanbestedingen op het gebied van sociaal domein heeft een Diemense onderneming de aanbesteding gewonnen. Wanneer mogelijk en van meerwaarde heeft een Diemense partij de voorkeur. In het fysieke domein zijn er verschillende Diemense partijen die een aanbesteding gegund hebben gekregen.
- *Hoeveel ambtelijke capaciteit (aantal fte) was gemoeid met deze aanbestedingen?*
Dit valt niet precies te zeggen. Het proces rondom aanbestedingen is onderdeel van het werk van de beleidsadviseur. Er is geen aparte functie voor binnen de gemeente Diemen. Onder andere de opdrachtwaarde bepaalt welke aanbestedingsprocedure moet worden doorlopen. Sommige aanbestedingen zijn meer arbeidsintensief zoals Europese aanbestedingen. De inkoopadviseur of Stichting Rijk ondersteunt het proces van aanbesteden. De inkoopadviseur en Stichting Rijk adviseren vooraf of een aanbesteding noodzakelijk is en wat de alternatieven en/of mogelijkheden zijn. Door samen te werken en de aanbesteding in DUO- of regionaal verband te doen verdelen we een deel van het werk. We proberen de aanbestedingen zo efficiënt mogelijk te doen.
- *Hoeveel ondernemingen/instellingen heeft u aangewezen tot DAEB?*
Op het gebied van aanbestedingen met betrekking op het sociaal domein zijn er geen ondernemingen/instellingen aangewezen tot DAEB.
- *Ziet u mogelijkheden om ondernemingen/instellingen aan te wijzen tot DAEB?*
DAEB kan worden ingezet als de markt bepaalde activiteiten/diensten onvoldoende oppakt. Die situatie doet zich op moment niet voor binnen werk en diensten die nodig zijn binnen het sociale domein. In de inleiding hebben we proberen aan te geven dat DAEB niet de geëigende manier om het belang van lokale ondernemers bij inkoop te onderkennen. We onderkennen het belang daarvan en leggen daarom kort uit hoe daar nu vorm aan wordt gegeven.
 - Diverse Europese aanbestedingen (boven de €750.000 euro,-) verlopen in DUO-verband of in regionaal verband vanwege de efficiëntie. Daarbij proberen we lokale criteria te formuleren die gericht zijn op kenmerken van Diemen, de toegang en/of laagdrempeligheid voor inwoners. Zo kunnen lokale aanbieders, als ze er zijn, zich onderscheiden.
 - Bij aanbestedingen tot een drempelbedrag van €750.000,- is er de mogelijkheid om een vereenvoudigde procedure voor sociale en specifieke diensten te starten. Hier wordt gebruik van gemaakt.

- Een andere manier waarop we lokale partijen ook behouden is via een subsidierelatie. Bijvoorbeeld met Markant, MaDi Diemen en uiteraard Welzijn Diemen.
- *Denkt u dat dit het aantal aanbestedingen en inzet van ambtelijke capaciteit kan verminderen?*
We denken niet dat het aantal aanbestedingen en inzet van ambtelijke capaciteit verminderd kan worden. Aanbestedingen zijn arbeidsintensief, maar er zijn manieren gevonden hier goed mee om te gaan. Met de ondersteuning vanuit de inkoopadviseur van DUO+ en Stichting Rijk wordt er gekeken of een aanbesteding in de situatie de juiste keuze is en er wordt wanneer mogelijk de aanbesteding in DUO- of regionaal verband opgepakt.

DAEB is een instrument met specifieke voorwaarden. In de praktijk is er echter vaak wel sprake van aantoonbaar vergelijkbaar aanbod vanuit de markt. We zien, uitgaande van de huidige situatie, weinig reden om DAEB besluit te nemen. Het college wil met bovenstaande antwoorden aangeven wel het belang te zien van het behouden van de lokale identiteit en de kracht/meerwaarde van de Diemense ondernemingen/organisaties. Zo is ook vastgelegd in het 'huidige inkoop-en aanbestedingsbeleid 2021'. Zo is er bijvoorbeeld bij de inkoop preventief jeugdhulp in sommige gevallen specifiek gekozen voor lokale aanbieders. Het gaat hier om een enkelvoudige aanbesteding.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Diemen,

de secretaris,
G.T. Wildeman

de burgemeester,
E. Boog